

NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2019

<http://www.kjuc.si>

Poslanstvo knjižnice in cilji

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica načrtno zbira, obdeluje, hrani in posreduje zapise vseh vrst in vsebin na različnih medijih, da jih lahko uporabljajo in si jih izposojajo prebivalci in obiskovalci občin Cerknica, Loška dolina in Bloke. Uporabnikom zagotavlja kontinuiran dostop do informacij in znanja ter jim pomaga pri iskanju različnih gradiv.

Knjižnica omogoča prost in enak dostop do vseh vrst gradiv. Prav tako knjižnica s sodelovanjem v vseživljenjskem izobraževanju, organizacijo posebnih oblik dejavnosti za otroke in odrasle, spodbujanjem in razvijanjem bralne kulture in informacijske pismenosti prispeva k napredku posameznika in skupnosti: kulturnemu, socialnemu, družbenemu in gospodarskemu razvoju okolja.

Cilji izhajajo iz poslanstva knjižnice: zadovoljiti potrebe posameznika in skupnosti po kulturi, izobraževanju, informacijah, druženju in razvoju osebnosti.

Vso pozornost posveča prenovi, dopolnjevanju knjižnične zbirke, ki mora v največji meri vsebovati želje in potrebe občanov, institucij, ki delujejo na Notranjskem, ob tem da knjižnica premišljeno načrtuje aktualno kvalitetno zbirko, zagotavlja enakomeren dostop do gradiva v vseh enotah knjižnice, primerno gradivo za skupine občanov s posebnimi potrebami, dopolnjuje domoznansko zbirko.

Eden izmed najpomembnejših ciljev je usposobljen in informiran občan, ki deluje v dobrobit Notranjske in slovenskega naroda.

Vsebinska izhodišča za izgradnjo knjižnične zbirke z navedbo zakonskih in strokovnih podlag

- Zakon o knjižničarstvu, UL RS 87/2001, 96/2002
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture, UL RS 96/2002 in spremembe
- Zakon o zavodih, UL RS 12/91, 17/91, 55/92, 13/93, 66/93, 45/94 in spremembe
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, UL RS 73/03
- Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica UL RS 32/04, 69/04

- Pravilnik o razvidu knjižnic, UL RS 105/03
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic. UL 19/03
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. UL RS 29/03
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah. UL RS 94/2004
- Standardi za splošne knjižnice, 2005
- Nacionalni program za kulturo
- Proračuni občin Cerknice, Loške doline, Blok
- Programi kulture občin Cerknica, Loška dolina, Bloke
- Letni delovni načrt KJUC
- Program kulture Občine Cerknica 2017–2020

Vsebinska izhodišča za izgradnjo knjižnične zbirke so določena v zakonih, podzakonskih in ustanovitvenih aktih.

Knjižnica Jožeta Udoviča je splošna knjižnica, ki izvaja dejavnost za prebivalstvo v svojem okolju, zagotavlja storitve tudi za skupine prebivalcev s posebnimi potrebami. V središču pozornosti izgradnje knjižnične zbirke so potrebe uporabnikov in namen oz. poslanstvo knjižnice.

Prizadevanje knjižnice za enakost zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja, utemeljitev zastopanosti tematskih področij, uporabniki, cilji lokalne skupnosti

Knjižnica je v desetih letih prenovila vse enote, oz. je Enoto Rakek v letu 2010 vzpostavila na novo, v letu 2018 smo se preselili v nove prostore tudi v Enoti Nova vas. S tem je zagotovila osnovo za enakost pri zadovoljevanju potreb občanov na področju knjižnične dejavnosti.

Knjižnica Jožeta Udoviča sodeluje z izobraževalnimi (šole, vrtci ...), s kulturnimi (kulturni dom, muzej, knjižnice, društva ...), z raziskovalnimi institucijami (regijski park, DOPPS, društva ...), ki delujejo na Notranjskem, pa tudi širše v slovenskem prostoru. Povezujemo se in sodelujemo s Centrom vseživljenjskega učenja Notranjsko-kraške regije Krasno, ki ima v knjižnici točke vseživljenjskega učenja, smo tudi njihov partner pri projektu Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih.

Knjižnica Jožeta Udoviča sodeluje z izobraževalnimi (šole, vrtci ...), s kulturnimi (kulturni dom, muzej, knjižnice, društva ...), z raziskovalnimi institucijami (regijski park, DOPPS, društva ...), ki delujejo na Notranjskem, pa tudi širše v slovenskem prostoru. Povezujemo se in sodelujemo s Centrom vseživljenjskega učenja Notranjsko-kraške regije Krasno, ki ima v knjižnici točke vseživljenjskega učenja.

Knjižnica bo s primernimi vsebinami **omogočala razvijanje branja, bralne kulture in informacijske pismenosti**. Veliko pozornost bomo namenili razvoju bralne kulture in s tem povezani promociji kakovostnejšega gradiva. V letu 2018 se bomo prijavi na državne in občinske razpise, projekte, ki so namenjeni promociji branja in knjižnice, in bodo izboljševali bralno kulturo, poznavanje slovenskega jezika. Z mesečnimi ogledi knjižnice predstavimo, kaj

zbiramo, obdelujemo in hranimo v knjižnici, kako se za iskanje in pregledovanje knjižničnega gradiva uporablja program COBISS/OPAC, kje in kako si lahko sami poiščejo knjigo, informacijo; predstavitev baz podatkov, elektronskih virov.

Knjižnica želi z nakupom gradiva čim bolj upoštevati **specifične, značilne potrebe** okolja, v katerem deluje, Standarde za splošne knjižnice in Nacionalni program za kulturo. Knjižnica deluje na območju, ki je veliko 483 km², s 131 naselji in zaselki. Odzivamo se na potrebe sedmih osnovnih šol, vrtcev, treh občin, notranjskega parka, muzeja, zavodov, društev, institucij, ki delujejo v tej pokrajini. Upoštevati specifične potrebe občanov notranjskih občin. Posebno pozornost bomo posvetili posredovanju lokalnih informacijskih virov in gradiv; tudi s pomočjo domoznanskega oddelka, ki zbira, obdeluje, varuje in predvsem posreduje domoznanske informacije.

Knjižnica želi upoštevati tudi **posebne potrebe okolja**. Na območju deluje dom za ostarele, ki ga z dostavnim vozilom obiskujemo mesečno. Knjižničarka dostavi želeno gradivo, se z varovanci pogovori, jih povabi na prireditve. Sodelujemo tudi z varstveno-delovnim centrom, varovanci nas večkrat organizirano obišejo, skupaj pripravimo tudi razstavo njihovih del. Za slepe in slabovidne kupujemo gradivo, ki je zanje primerno: zvočne knjige, knjige z velikim tiskom ..., invalidi imajo dostop do vseh prostorov v vseh štirih enotah (dvigala, urejen dostop).

Cilji lokalne skupnosti so: zagotoviti enakomeren dostop do vseh vrst informacij in gradiva, tudi dokumentov, ki so pomembni za lokalno skupnost in posameznika, podpora domoznanskemu oddelku, razvoj bralne kulture, informacijskega opismenjevanja, tudi s pomočjo knjižnice povečati razpoznavnost notranjskih občin.

Zastopanost, dostopnost, sodelovanje

sodobnost, aktualnost knjižničnega gradiva

Knjižnica bo posebno pozornost posvetila nabavi aktualnega knjižničnega gradiva: knjižnica vzdržuje aktualnost gradiva z nakupom oz. letnim prirastom najmanj 250 knjig na 1000 prebivalcev ter najmanj 40 izvodov neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev.

Knjižnica načrtuje **0,25 in več enot knjižnega gradiva na prebivalca**. Vsaka leta ji je uspela visoka številka nakupa tudi zaradi precejšnjih lastnih sredstev, ki jih je namenila gradivu. Tako načrtujemo tudi v letu 2019.

Načrtujemo **150 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska (časnikov in časopisov) v osrednji knjižnici** v Cerknici. Želimo obdržati raznoliko ponudbo tako vsebini kot količini.

Načrtujemo **34 in več tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska na organizacijsko enoto**, saj želimo zagotoviti čim boljše dostopnost do raznolikih gradiv.

Knjižnica načrtuje **zastopanost knjižničnega gradiva na različnih vrst, oblik , na različnih medijih**: poleg klasičnega knjižnega gradiva načrtujemo tudi velik odstotek nakupa neknjižnega gradiva: cd, dvd, baze podatkov, cd-rom, video, notno gradivo, kartografsko gradivo, spletni kulturni, informacijski viri itd. Zavedamo se, da občani čedalje pogosteje posegajo tudi po neknjižnem gradivu, hkrati pa knjižnica posodablja knjižnično zbirko na različnih medijih.

Knjižnica sledi razvoju novi oblik gradiva in novih načinov dostopa do informacij (skladno s standardi). V Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica je dostopen spletni portal Biblos, ki ponuja **elektronske knjige**.

Načrtujemo **0,04 enot neknjižnega gradiva na prebivalca**, kar predstavlja precejšen del načrtovanih nakupov.

Knjižnica bo **upoštevala zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij**: poudarek na nakupu leposlovja slovenskih avtorjev in prevodov zahtevnejših tujih del; **za osrednjo knjižnico bomo vključili večino naslovov publikacij v javnem interesu, ki jih podpira Javna agencija za knjigo; za organizacijski enoti pa najmanj 15% naslovov publikacij**, ki jih le-ta finančno podpira; zagotavljanje večjega deleža umetniške avdiovizualne produkcije s poudarkom na evropski produkciji; uresničiti nakup s področja humanistike; ustrezno razmerje med vsebino, ceno in povpraševanjem; periodika različnih strokovnih in leposlovnih področij, ki ustreza širšemu krogu uporabnikov; neknjižno gradivo s poudarkom na aktualnosti, kvaliteti, umetniški vrednosti in poučnosti; zastopanost različnih vrst knjižničnega gradiva.

Knjižnica načrtuje razmerje **60% strokovne literature in 40% leposlovja**.

To pomeni pridobiti čim več novih naslovov in enot knjižne in neknjižne produkcije ter s tem omogočiti uporabnikom dostop do gradiv.

Načrtovani delež naslovov za otroke in mladino je 25 - 30%. Knjižnica bo morala v prihodnjih letih uravnotežiti razmerje knjižnične zbirke in več sredstev nameniti nakupu gradiv za otroke in mladino: približevanje strokovnim priporočilom o obsegu in sestavi knjižnične zbirke.

Knjižnica bo zasledovala cilj: **zastopanost publikacij 50-ih ali več slovenskih založb**.

Knjižnica bo upoštevala **enako dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce na**

področju njenega delovanja. Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica ima v treh občinah (Cerknica, Loška dolina, Bloke) štiri enote v popolnoma prenovljenih prostorih z enako dostopnostjo, tudi za invalide. Z dostavnim vozilom obiskujemo dom za ostarele, obiskujemo pa tudi bolne, ostarele na terenu oz. na domu.

Delno je enaka dostopnost knjižničnega gradiva za vse prebivalce omajana, saj država ne namenja sredstev za nakup gradiv za demografsko ogrožena območja.

Načrtujemo, da bo osrednja knjižnica v Cerknici v letu 2019 odprta 50 ur na teden, tako kot v letu 2018.

Načrtujemo, da bo delež odprtosti organizacijskih enot 100% (in več) v skladu z določbami Uredbe; in sicer: Enota Maričke Žnidaršič Stari trg pri Ložu (3.813 prebivalcev) je odprta 17 ur, Enota Ivana Čampa Nova vas (1.529 prebivalcev) pa 10 ur, Enota Rakek, ki deluje v Občini Cerknica, pa je odprta 17 ur.

Načrtovani obrat izposoje knjižnične zbirke osrednje knjižnice bo 2,2. Veliko pozornost je treba usmeriti v samo izposajo gradiva s promocijami, z akcijami, saj internet, elektronska gradiva konkurirajo gradivom v fizični, tiskani obliki.

Načrtujemo, da bo število včlanjenih prebivalcev v letu 2019 22%; če želimo, da bo včlanjenih več prebivalcev, moramo spremeniti način razmišljanja in delovanja, se prilagoditi spreminjajočim se potrebam uporabnikov in okolja.

Knjižnica Jožeta Udoviča Cerknica sodeluje v **medknjižnični izposoji** in posredovanju informacij med knjižnicami, prav tako z **osrednjo območno knjižnico** v Ljubljani in z ostalimi slovenskimi knjižnicami.

Načrtovana dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema je 100%. Vse štiri enote imajo dostop do spletnih portalov in vzajemnega kataloga.

Promocija knjižničnih zbirk – knjižniča promovira zbirko na različne načine: na spletni strani knjižnice, v sami knjižnici, s prireditvami, na katerih predstavimo del gradiva (domoznansko, e-gradivo, predstavitev knjig), v ostalih medijih (časopisi, radio ...).

Datum: 15. 10. 2018

Marija Hribar, direktorica